

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschermd wonen van mensen met psychiatrische of psychosociale beperkingen. Zij wonen veelal in een instelling met andere mensen die ook begeleiding nodig hebben. Steeds vaker kunnen en willen deze mensen in hun eigen huis blijven wonen en met (24/7-)hulpverlening aan huis.

In de visie van ThuisTeam Twente wonen mensen zo gewoon en zo zelfstandig mogelijk. De gemeente wordt gevraagd om, net als in de thuiszorg en binnen de Wet langdurige zorg, de mogelijkheden te creëren om dit te realiseren. Dat vraagt geen extra investering, wel om ontschotting. En om een beleidswijziging. Volgens de regels rond Beschermd wonen moeten mensen nu verhuizen naar een instelling. Ook als er andere oplossingen zijn die meer passend zijn in de individuele situatie.

Een verruiming van de regels zorgt ervoor dat mensen mee kunnen blijven doen in de samenleving en structuur in hun dagelijks leven behouden.

In 2015 bracht de commissie Dannenberg in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) een advies uit over de toekomst van het beschermd wonen. Op de website van het programma Nieuwe Wegen in ggz en opvang formuleert Erik Dannenberg de essentie van het advies als volgt: 'Beschermd wonen is niet meer een gebouw dat in de grote stad staat, maar een huis in elke wijk, waar we ter plekke zijn voordat het misgaat.'

Mensen worden niet beter in instellingen

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) volgt initiatieven op het gebied van 'Beschermd wonen, beschermd thuis' en meldde begin 2018: 'Verschillende onderzoeken en de voorvechters van de nieuwe ggz toonden het al aan: mensen met psychische problemen worden niet beter in instellingen, maar hebben meer baat bij ondersteuning in hun eigen omgeving. In verschillende regio's zijn pilots gaande. De resultaten zijn positief, we zien dat wachtlijsten voor beschermd wonen steeds meer worden weggewerkt.'

Cultuuromslag gemeenten én professionals

De beweging vraagt om een cultuuromslag. Gemeenten worstelen onder meer met het feit dat de 24-uurs bereikbaarheid niet meer vanzelfsprekend is. 'Dit kun je ondervangen door gebruik te maken van 24/7 afroepbare hulp die reeds in Almelo bestaat, bijvoorbeeld bij ThuisTeam Twente, RIBW's etc. Of door middel van e-health en personenalarmering. Ook collega-professionals dienen in beweging te komen. 'Er wordt veel naar gemeenten gekeken, maar er kan alleen een cultuurverandering plaatsvinden als ook professionals veranderen. Zij dienen de mens centraal te zetten en het belang in te zien van hulp bieden in de eigen omgeving.'

Meer weten over Van beschermd wonen naar een beschermd thuis? Bekijk het filmpje van de VNG: <https://youtu.be/AWYlvnaryms>

Naar een beschermd thuis via de motiemarkt

Thuissteam Twente wil met een motie bereiken dat er binnen Almelo beleidsruimte ontstaat om te innoveren zonder extra kosten. Integendeel. Wij zijn ervan overtuigd dat de voorgestelde innovatie op korte niet duurder is, maar op (middel-)lange termijn wel tot besparingen leidt.

Én, dat is nog wel het voornaamste, het zorgt er nog meer dan nu voor dat mensen de ondersteuning krijgen in hun eigen omgeving met gebruikmaking van het (te versterken) eigen sociale netwerk.

Innovatie zonder extra kosten. Dat klinkt bijna te mooi om waar te zijn, maar het kan:

- Verplichte verhuizing naar een instelling zorgt ervoor dat iemand zijn huidige huisvesting verliest. Als 'beschermd wonen' niet meer nodig is, dan is nieuwe huisvesting niet direct gevonden.
  - o Mensen blijven noodgedwongen langer gebruik maken van een 'dure' voorziening
  - o Een ander huis kost geldt (inrichting, verven, behang, vloerbedekking etc), hiervoor moet regelmatig de bijzondere bijstand worden aangesproken
  - o Vaak komt iemand in een andere omgeving te wonen en moet daar eerst weer zijn/haar sociale netwerk opbouwen.
- Het instrumentarium om het anders te doen is aanwezig. Door ontschotting van het instrumentarium van de WMO maatwerkvoorzieningen en WMO Beschermd Wonen kan per direct een variant op het beschermd wonen binnen een instelling worden gerealiseerd: een beschermd thuis!
- Er kan snel worden meegeveerd bij een wisselende zorgbehoefte. Veel als dat nodig is, weinig/minder als dat kan. Dat is maatwerk én bespaart geld!

Wat moet er gebeuren

- In de WMO-regels wordt gesteld dat iemand met een indicatie beschermd wonen daadwerkelijk in een woning van de instelling moet wonen. Thuissteam Twente vraagt om deze regels aan te passen, of een extra mogelijkheid in te bouwen. Wonen in een woning van de instelling als dat nodig is, het organiseren van ondersteuning thuis en op afroep (beschermd thuis) waar dat kan.
- Het realiseren van ruimte binnen de regels om gebruik te maken van domotica en e-health. Bijvoorbeeld: binnen de thuiszorg en Wet langdurige zorg (Wlz) is een personenalarmering al jaren een veel gebruikt middel. Mensen kunnen 24/7 hulp invoeren. Dat bevordert de woonzelfstandigheid. De mogelijkheden zijn er al. Thuissteam Twente wil graag, samen met andere partners, deze instrumenten toepassen, met name op het snijvlak van WMO maatwerkvoorzieningen en WMO Beschermd Wonen.

(concept) MOTIE – Van Beschermd Wonen naar een Beschermd Thuis

Initiatiefnemer(s): _____

Mede indieners: _____

De raad van de gemeente Almelo, in vergadering bijeen d.d. _____

Constateernde dat:

- Er inwoners zijn die vanwege psychiatrische of psychosociale beperkingen aangewezen zijn op ondersteuning vanuit WMO Beschermd Wonen
- De regelgeving voorschrijft dat Beschermd Wonen alleen kan in een woning van de instelling
- Al 2015 door de VNG-commissie Dannenberg gepleit is voor innovatie binnen beschermd wonen om te komen tot een beschermd thuis
- Binnen andere zorgdomeinen gebruikte domotica en e-health nog niet (optimaal) gebruikt worden binnen de WMO

Overwegende dat:

- Het voor de inwoner prettig is om zorg en ondersteuning zo licht en zo gewoon mogelijk te organiseren, dichtbij en rondom die inwoner
- Het voor de zorg in principe niet uit mag maken waar iemand in Almelo woont
- Uit onderzoek van de VNG blijkt dat mensen met psychische problemen meer baat hebben bij ondersteuning in hun eigen omgeving, dan verhuizen naar een instelling
- Het verplicht verhuizen naar een woning van een instelling onwenselijk is als deze verhuizing te voorkomen is door de zorg op een andere manier te organiseren
- Het organiseren van ondersteuning rond de inwoner op meerdere terreinen besparend is

Verzoekt het college om:

- Voor 1 januari 2019 binnen de WMO ruimte te creëren waardoor beschermd wonen ook in de thuissituatie gerealiseerd mag worden (strikte scheiden van wonen en zorg).
- Een pilot te starten met aanbieders die zowel maatwerkvoorzieningen als beschermd wonen bieden, daarbij het bestaande instrumentarium van WMO maatwerkvoorzieningen en WMO beschermd wonen te ontschotten om, modulair, meeverten met zorgbehoeftes te bevorderen.
- De raad op de hoogte te houden van de resultaten voor inwoners én financieel.

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening door ondersteunende fracties:

 CDA		 VVD	
 LAS		 PVV	
 D66		 CU	
 PvdA		 PVA	
 SP		 GroenLinks	
 Lijst Çete		 LA	
 DEMOCRATEN •NU		Weinreder	